

Documents per a l'organització i la gestió dels centres

Innovació educativa

07/06/2024

Generalitat de Catalunya
Departament d'Educació

Índex

Innovació educativa	3
1 Introducció a la innovació educativa	3
2 Àmbits de la innovació	4
3 Modalitats de la innovació	5
4 Comissions d'innovació educativa	6
5 La innovació educativa en les programacions generals i memòries anuals dels centres	7
6 Mapa de la innovació educativa	8
7 Acreditació de la innovació educativa	9
9 Normativa aplicable (innovació educativa)	9

Innovació educativa

1 Introducció a la innovació educativa

La [Llei 12/2009](#), del 10 de juliol, d'educació, estableix la qualitat de l'educació com a principi rector del sistema que possibilita l'assoliment de les competències bàsiques i la consecució de l'excel·lència, en un context d'equitat. Així mateix, l'article 84.2 determina que l'Administració educativa, d'una banda, ha d'establir línies per a la innovació, amb la col·laboració, si escau, d'institucions educatives, universitats i altres entitats i, d'altra banda, ha d'articular sistemes d'ajuts que les facin possibles. Finalment, l'article 85 insta a la consolidació de bones pràctiques i a l'establiment del marc reglamentari per reconèixer centres de referència educativa.

La innovació educativa és un procés planificat de canvi i renovació de l'acció educativa:

- que es fonamenta en la recerca científica,
- que respon a l'evolució social,
- que està orientat a la millora dels resultats educatius de tot l'alumnat, i
- que pot ser transferible a la resta de centres educatius per millorar el conjunt del sistema educatiu.

Els principis que orienten la innovació educativa són l'equitat, la igualtat d'oportunitats i la socialització democràtica del coneixement. Per tant, l'avaluació i la transferibilitat són una part fonamental del procés d'innovació educativa.

El Departament d'Educació impulsa, dona suport i reconeix les iniciatives innovadores dels centres des d'una concepció inclusiva i orientadora de l'educació, que ha de comportar una actualització global del sistema educatiu.

La finalitat de la innovació és garantir la qualitat de l'acció educativa, oferir millors oportunitats d'aprenentatge, i aconseguir el ple desenvolupament personal i social de tot l'alumnat, potenciant-ne al màxim les capacitats i competències. Aquest desenvolupament ha de permetre afrontar els reptes que suposa l'aprenentatge al llarg de la vida i l'adaptació constant en un món canviant, on conviure de forma respectuosa i compromesa per construir una societat més justa.

La innovació educativa en el context del centre implica concebre'l com un ecosistema de relacions estretament vinculades, coordinades i coherents amb la promoció de la cultura democràtica, participativa i dinàmica del centre.

L'[Ordre EDU/56/2024](#), de 22 de març, incorpora una visió més àmplia i inclusiva de la innovació, i estableix un procediment comú i transversal per gestionar les diverses modalitats d'innovació educativa per part de tot el personal dels centres, i també el personal d'atenció educativa (PAE) i els serveis educatius, amb la integració del personal implicat en l'acció educativa, docent i de suport a la docència.

A més, ha d'anar acompanyada d'una rigorosa fonamentació científica, la identificació del talent del professorat i la gestió corresponent de les propostes formatives, que han de permetre al personal educador del centre participar de manera activa en les

iniciatives acordades.

Avaluació i difusió

L'avaluació i la difusió dels processos de millora permeten avançar en la inclusió, l'equitat i la qualitat educativa a Catalunya.

L'avaluació del procés i dels resultats s'ha de concebre com un procediment de reflexió permanent que es comparteixi amb tota la comunitat educativa, per esdevenir una estratègia fonamental i indispensable, que aporta dades i evidències per al desenvolupament i el creixement del centre.

La difusió de les experiències innovadores té per objectiu l'enriquiment del conjunt del sistema i constitueix l'estratègia clau per avançar en inclusió, equitat i qualitat educatives a Catalunya.

En aquest sentit, les xarxes educatives són el recurs idoni per compartir esforços, recursos i plans conjunts. Són espais d'aprenentatge entre iguals, on l'intercanvi d'experiències i la reflexió pedagògica permeten l'anàlisi de les evidències de millora recollides i la transferència a altres realitats i contextos diferents.

El Departament d'Educació impulsa i gestiona, a través dels diferents programes d'innovació, visites i estades de docents entre centres educatius, amb la finalitat de promoure'n la transferència del coneixement i de compartir-hi experiències reeixides.

El paper dels serveis educatius en el suport a la innovació

Els [serveis educatius](#) (CRP, EAP i ELIC) són equips de dinamització i assessorament dels professionals i dels centres educatius per millorar l'acció educativa. A més de vetllar per l'equitat i la inclusió impulsen iniciatives singulars vinculades a la formació de docents i a la innovació educativa. Tot responant a aquestes necessitats dels centres i del professorat, poden acompanyar-los:

- desenvolupant actuacions específiques d'assessorament en els seus projectes d'innovació;
- identificant i difonent pràctiques educatives de referència de cada zona;
- donant suport a les xarxes educatives de la zona.

El [CESIRE](#) impulsa i col·labora en el desplegament de les línies d'innovació i recerca que promou el Departament d'Educació. Les seves accions es concreten en quatre eixos: recerca i generació de coneixement, oportunitats de desenvolupament docent, oportunitats de transformació dels centres, i sinergies i connexions.

2 Àmbits de la innovació

El [Marc de la innovació pedagògica](#) a Catalunya defineix tres àmbits d'innovació educativa interconnectats entre si:

Àmbit 1. Metodologies i recursos per a la millora de l'ensenyament i l'aprenentatge

Promouen la millora i la renovació dels processos d'ensenyament i d'aprenentatge amb una mirada àmplia i diversa, pel que fa a les opcions metodològiques que s'adopten en els centres per atendre les necessitats educatives de l'alumnat.

La innovació metodològica ha de proporcionar nous recursos, eines i pràctiques educatives per a l'èxit personal, acadèmic i professional de tot l'alumnat.

Aquestes pràctiques han d'estar avalades científicament i fonamentades en models pedagògics que afavoreixen el desenvolupament de les capacitats i competències de l'alumnat, eliminant les barreres d'accés al coneixement i a la cultura.

Àmbit 2. Organització i gestió educativa

Promou els processos de millora en l'organització, el funcionament i la gestió dels centres. La qualitat de l'organització escolar implica disposar de processos participatius en la definició dels objectius, les responsabilitats de les persones que la integren, i la coordinació i planificació de les propostes educatives.

La gestió i l'organització del centre han de tenir en compte entorns que fomentin i facilitin crear connexions i sinergies de col·laboració entre l'alumnat, l'equip docent i tota la comunitat educativa. Han de permetre la diversitat en l'agrupament de l'alumnat, en l'organització i adaptació dels espais i dels horaris, de manera que afavoreixin l'aplicació d'opcions metodologies més adequades a les necessitats de l'alumnat.

El centre educatiu, en l'exercici responsable de la seva autonomia, ha de generar processos participatius per ajustar-se a les característiques i singularitats del seu context que possibilitin l'apoderament del centre en el disseny, la implementació, la presa de decisions i, finalment, l'avaluació per a la millora.

Àmbit 3. Relació i cooperació amb la comunitat educativa i l'entorn

Promou processos de millora i innovació en el marc de la col·laboració entre els centres, les institucions de promoció cultural, els ens locals, les empreses amb responsabilitat social, les entitats socioeducatives i de lleure.

Aquests processos persegueixen l'establiment de sinergies positives amb les famílies de l'alumnat i d'altres agents de l'educació formal, no formal i informal, així com cercar i aprofitar els recursos de l'entorn que ajudin a donar resposta a les necessitats educatives del centre.

En aquest sentit, el Departament d'Educació promou el treball i l'aprenentatge en xarxa, com a ecosistemes innovadors, dins i fora dels centres, amb la participació de tota la comunitat educativa, per compartir-hi les oportunitats i els aprenentatges.

3 Modalitats de la innovació

L'[Ordre EDU/56/2024](#), de 22 de març, estableix les modalitats d'innovació educativa següents:

Pràctiques educatives de referència

Consisteixen en iniciatives del personal docent que evidencien una millora educativa, així com els materials i recursos educatius elaborats pel personal docent, un cop han estat implementats i sempre que aportin millores per a l'aprenentatge i en els resultats educatius dels tres àmbits d'innovació següents:

- Àmbit 1. Metodologies i recursos per a la millora de l'ensenyament i aprenentatge.
- Àmbit 2. Organització i gestió educativa.
- Àmbit 3. Relació i cooperació amb la comunitat educativa i l'entorn.

El Departament d'Educació ha establert una convocatòria biennal per reconèixer pràctiques educatives de referència d'innovació educativa, consolidades en el centre educatiu. La convocatòria de reconeixement de pràctiques educatives de referència es porta a terme de forma alterna amb la convocatòria de reconeixement de projectes d'innovació educativa.

Projectes d'innovació educativa

Consisteixen en iniciatives d'un centre educatiu o d'un grup de centres, d'una zona educativa o un territori determinat, vinculades de manera explícita a la millora educativa i en els tres àmbits d'innovació esmentats, que poden comptar amb el suport d'altres departaments de la Generalitat, universitats, institucions, associacions o fundacions vinculades al món educatiu, amb les quals el Departament pot col·laborar mitjançant acords o convenis.

El Departament d'Educació ha establert una convocatòria biennal per al reconeixement de projectes d'innovació educativa implementats, avaluats i consolidats en els centres educatius. Es pot consultar l'estat de les convocatòries a l'apartat [Projectes d'innovació](#) de la intranet - Portal de centre.

Programes d'innovació

Consisteixen en plans d'acció que el Departament d'Educació prioritza i impulsa, i que tenen com a finalitat millorar els resultats del sistema educatiu adequant-lo al canvi i a l'evolució social. Aquesta modalitat inclou les iniciatives d'altres departaments de la Generalitat, universitats, institucions, associacions o fundacions vinculades al món educatiu, amb les quals el Departament pot col·laborar mitjançant acords o convenis.

La informació sobre els programes d'innovació educativa del Departament es pot consultar a l'apartat [Innovació educativa](#) de la intranet - Portal de centre i a l'apartat [Innovació](#) del web de la XTEC.

Les convocatòries dels programes d'innovació les regula la [Resolució EDU/948/2024](#), 22 de març, per la qual s'obre convocatòria pública unificada corresponent al curs 2024-2025, per a la participació de centres educatius en programes d'innovació educativa.

4 Comissions d'innovació educativa

Comissió d'Innovació Educativa Central

El Departament d'Educació coordina i impulsa les diferents actuacions en matèria d'innovació educativa mitjançant la Comissió d'Innovació Educativa Central, que l'integren les persones titulars de les subdireccions generals i dels serveis responsables dels programes d'innovació de les unitats del Departament que tenen funcions relacionades amb la innovació educativa.

La Comissió d'Innovació Educativa Central:

- aprova les línies prioritàries d'innovació educativa;
- publica i resol les convocatòries públiques de reconeixement de les diverses modalitats d'innovació educativa;
- estableix els requisits, els criteris i els mecanismes d'avaluació de la innovació educativa, i
- garanteix l'aplicació correcta dels principis i valors que inspiren la innovació educativa a Catalunya.

Les convocatòries d'innovació incorporen els requisits de participació, el procés d'inscripció, els criteris de selecció i els requisits de certificació de la formació i la innovació associada. També s'hi estableixen els mecanismes per reconèixer programes, projectes d'innovació educativa i pràctiques educatives de referència consolidades en els centres.

La Comissió d'Innovació Educativa Central impulsa les experiències innovadores existents arreu del territori, amb l'objectiu d'enriquir el conjunt del sistema com a pilar d'una dinàmica de transformació de l'educació per avançar en la inclusió, en l'equitat i en la qualitat de l'educació.

Comissions d'innovació educativa territorials

Cadascun dels serveis territorials i, a Barcelona, el Consorci d'Educació de Barcelona han de constituir una comissió d'innovació educativa territorial, que ha de presidir el director o directora dels serveis territorials o, si escau, la gerència del Consorci d'Educació de Barcelona, i integrada per les persones representants de les unitats amb responsabilitats i funcions relacionades amb la innovació educativa.

Les comissions d'innovació territorials proposen i impulsen les línies prioritàries d'innovació educativa d'acord amb la comissió d'innovació educativa central, participen en les convocatòries públiques de les diverses modalitats d'innovació educativa i col·laboren amb la Comissió d'Innovació Educativa Central en els processos d'avaluació de la innovació educativa.

5 La innovació educativa en les programacions generals i memòries anuals dels centres

Els programes i projectes d'innovació han de formar part del projecte del centre. En cada curs escolar, és important que les actuacions i els indicadors anuals dels programes i projectes d'innovació s'explicitin en la programació general anual (PGA).

Així mateix, s'han d'incloure en la memòria anual les valoracions de les actuacions que es fan, la relació de professionals que hi han participat i les propostes per al curs escolar següent.

Avaluació

En finalitzar el programa o projecte d'innovació cal dur a terme una avaluació d'impacte per identificar principalment si els canvis en l'organització, el funcionament i la gestió del centre milloren els resultats educatius de l'alumnat. Aquesta avaluació ha de garantir la participació de la comunitat escolar.

La metodologia general de l'avaluació de la innovació ha de basar-se en la triangulació de les percepcions, informacions i evidències respecte de l'evolució, el desenvolupament i els resultats de la innovació plantejada. Cal definir i concretar uns indicadors, contextualitzats en la realitat de cada centre, a partir dels criteris establerts per a cada programa o projecte, que proporcionen el marc de referència per interpretar el grau d'impacte de les accions.

La Inspecció d'Educació assessora els centres en el desenvolupament dels programes i projectes d'innovació; en fa el seguiment, mitjançant les programacions generals i les memòries anuals, i valora la contribució dels programes i projectes per millorar-ne els resultats i la qualitat educativa dels centres, a l'efecte del seu reconeixement com a innovació educativa.

6 Mapa de la innovació educativa

El Departament d'Educació vol acompanyar els centres educatius en el procés de la transformació educativa i millora contínua per atendre les necessitats del segle XXI i reconèixer els esforços que s'estan fent en termes d'innovació educativa.

El [mapa de la innovació educativa](#) de Catalunya és un instrument que se situa en el territori, i que visibilitza totes les iniciatives vinculades a la innovació i a la recerca educativa que es desenvolupen en els centres educatius i que han estat reconegudes pel Departament d'Educació des del 2015, d'acord amb el marc de la innovació pedagògica de Catalunya.

Amb el mapa de la innovació es pretén impulsar el treball en xarxa entre els centres que comparteixen objectius al llarg del territori, i posar en valor la informació que facilita la presa de decisions a tota la comunitat educativa, a l'administració i a altres agents.

Actualment, s'hi poden consultar els centres que han obtingut certificat o estan participant en programes d'innovació educativa impulsats pel Departament d'Educació, així com els centres amb un projecte d'innovació educativa i/o pràctica educativa de referència reconeguda.

Cada programa, projecte i pràctica innovadora disposarà d'una fitxa-resum amb les dades més significatives de la iniciativa per facilitar la consulta d'altres centres interessats a conèixer l'experiència.

7 Acreditació de la innovació educativa

El Departament d'Educació certifica la innovació del professorat quan ha participat directament en el desenvolupament d'un programa, projecte o pràctica en un centre educatiu, d'acord amb els requisits i els criteris que s'especifiquen en les resolucions corresponents.

Els certificats que s'atorguen a les persones participants en el programa d'innovació es registren a l'aplicació de gestió d'activitats d'innovació (AGAI), d'acord amb l'article 9 de l'[Ordre EDU/56/2024](#) de 22 març, per la qual s'estableix el reconeixement a la innovació educativa i s'aproven les bases generals reguladores de la convocatòria unificada de programes d'innovació educativa corresponent al curs 2024-2025.

Els centres educatius emeten el certificat en finalitzar el programa, amb una durada mínima de tres cursos, si la Inspecció d'Educació n'ha valorat favorablement la memòria.

Els certificats d'innovació queden registrats a l'expedient personal i es poden consultar a l'apartat [Els meus certificats d'innovació](#) del web de la XTEC.

9 Normativa aplicable (innovació educativa)

- [Llei 17/2015](#), del 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes; article 21.4 (DOGC núm. 6919, de 23.7.2015)
- [Llei 12/2009](#), del 10 de juliol, d'educació (DOGC núm. 5422, de 16.7.2009)
- [Decret 150/2017](#), de 17 d'octubre, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu (DOGC núm. 6919, de 23.7.2015)
- [Decret 102/2010](#), de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius (DOGC núm. 5686, de 5.8.2010)
- [Decret 155/1994](#), de 28 de juny, pel qual es regulen els serveis educatius del Departament d'Ensenyament (DOGC núm. 1918, de 28.6.1994)
- [Ordre EDU/56/2024](#), de 22 de març, per la qual s'estableix el reconeixement a la innovació educativa i s'aproven les bases generals reguladores de la convocatòria unificada de programes d'innovació educativa corresponent al curs 2024 (DOGC núm. 9130, de 26.3.2024)
- [Ordre ENS/354/2014](#), de 5 de desembre, de creació del Centre de Recursos Pedagògics Específics de Suport a la Innovació i la Recerca Educativa (DOGC núm. 6769, de 12.12.2014)
- [Resolució EDU/523/2020](#), de 24 de febrer, per la qual s'aproven les bases generals per a la participació en programes d'innovació pedagògica (DOGC núm. 8077, de 4.3.2020)
- [Ordre ENS/248/2012](#), de 20 d'agost, per la qual s'estableixen els requisits i el

procediment per reconèixer activitats de formació permanent adreçades al professorat d'ensenyament no universitari (DOGC núm. 6205, de 9.9.2012)

- [Resolució EDU/948/2024](#), de 22 de març, per la qual s'obre convocatòria pública unificada corresponent al curs 2024-2025, per a la participació de centres educatius en programes d'innovació educativa (DOGC núm. 9132, de 28.3.2024)